

Panthaveren har gjort sit personlige Krav gældende, saa maa han virkelig tilskrive sig selv, at ogsaa Panteretten falder bort, fordi han ikke har søgt at faa Fordringen fornyet.

Henviisningen til Skibsregistreringsloven skal jeg ikke komme nærmere ind paa; der bliver ikke paaberaabt, at det forholder sig anderledes med Panterettigheder i Skibe, end det forholder sig med Pant i andre Løstøregenstande efter den nuværende Ret. Man skal næppe heller kunne paavise det efter Skibsregistreringsloven; den har ganske vist en særlig Bestemmelse med Hensyn til Pantebrev, men det er en Bestemmelse i Panthaverens Diskfavør, det er nemlig den, at naar Pantebrevet kommer fra ham og forsynes med falske Noteringer, og der senere af andre erhverves Rettigheder i Skibet, saa maa han finde sig i at staa tilbage for disse. Det er altsaa et Tab, vedkommende maa finde sig i at lide af Hensyn til Omsættningens Sikkerhed, og vi have jo noget tilsvarende paa andre Omsættingsomraader, saaledes med Hensyn til Rettigheden over Obligationer, der noteres, og som blive forsynede med falsk Transport, hvorved de noteres som tilhørende en anden Mand. En Bestemmelse i Panthavernes Favør om, at Panteretten ikke gaar til Grunde, naar Fordringen præskriberes, er der ikke nogen Trang til med Hensyn til Skibe. Medens den, der køber et Skibspantebrev, som er udslettet i Genhold til falsk Transport, ikke kan vide noget af det, kan den, der tager Transport paa et Pantebrev, i hvilket der er givet Pant i et Skib, selv af Pantebrevet se, hvorvidt der kan være en Mulighed for, at det er forældet, han maa selv undersøge Forholdet og ellers tage Skade for Hjemgæld. Hermed skal jeg lade det Forhold ligge.

Uforskelligheden af Ensartetheden med Norge spiller vist ingen Rolle paa dette Punkt; det er ikke almindeligt, at Pantebrev paa danske Ejendomme ere paa norske Hænder eller omvendt, og i alt Fald er det ikke vor Sag, hvis vi anerkende, at det, der nu er gældende Ret, er rigtigt, da at fravige dette af Hensyn til Norge.

Det er naturligtvis rigtigt, som den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, at en Højesteretsdom kan forandres, men Faktum er, at i 45 Aar have vi levet under en Højesteretsdom, som har antaget, at Panteret i fast Ejendom falder bort, naar Fordringen bliver præskriberet, og vi have i disse 45 Aar følt os overmaade vel ved denne Ordning, og jeg kan derfor ikke se, at der egentlig fra den nuværende Tingenes Tilstand kan ansføres noget for, at den samme

Regel vil være uhenftigtsmæssig under den ny Tingenes Tilstand.

Men det er som sagt Hensigtsmæssighedshensyn, det kommer an paa her, og det forekommer mig rigtigt nok, at man maa sige, at det følger af Forholdets Natur — det er egentlig ogsaa derpaa, at Højesteretsdommen af 1851 er bygget — at naar Fordringen er forældet, saa maa Panteretten, ogsaa i faste Ejendomme, dermed være falden bort. Hele Forældelsesinstitutionen kan jo egentlig ikke siges at være bygget paa almindelige Retsgrundføringer, det er vel nærmest Lovgivningspolitiske Hensyn, der have ført til Reglerne om Forældelsen. Naar nemlig en Fordring har bestaaet i en meget lang Aarrække, uden at Kreditor har givet Tegn til, at han har en saadan Fordring, i hvert Fald uden at han bevislig har gjort dette, siger man, at efter Forløbet af et vist Antal Aar, er den forældet. Og hvorfor? Fordi Formodningen, Sandsynligheden, er for, at — selv om det ikke lader sig oplyse — en endelig Afgørelse mellem Parterne har fundet Sted, og der skal jo en Ende paa al Ting. Naar vedkommende efter saa lang Tids Forløb ikke har gjort sine Rettigheder gældende, er der Formodning for, at Fordringen er afgjort, og det er da en naturlig Konsekvens deraf, at Kreditor heller ikke vil kunne gøre nogen Ret gældende og holde sig til Pantet. Er der Formodning for, at Fordringen er afgjort paa en eller anden Maade, uden at det lader sig bevise, saa vilde det være i højeste Grad ubilligt mod vedkommende, om den, der har givet Pant i fast Ejendom, alligevel skulde være udsat for at komme til at betale; det er en Ordning, som jeg tror, at Vægsfolt aldeles ikke ville forstaa. Efter at Kreditor og Debitor ere døde, findes der en Fordring, som altsaa gaar over paa Arvingerne, af hvem den gøres gældende. Saa bliver der maaste sagt: Denne Fordring er over 20 Aar gammel, den er ganske bestemt afgjort; Kreditor har ikke ladet høre fra sig i al den Tid, der er ikke forlangt Rente og ikke betalt Rente, Fordringen maa altsaa antages at være afviklet. Og paastaas der, at den ikke er afgjort, bliver det dens Sag at bevise det, som paastaar det. Kan han ikke bevise det, bliver Debitor altsaa fritendt. Men skulde Kreditor saa næste Dag kunne rejse Sagen paa ny og sige til den paagældende: Jeg anlægger Sag mod Dig for at faa Dom for, at jeg kan holde mig til mit Pant, saa skulde Bevisbyrden altsaa blive den omvendte. Under denne Sag er det Ejeren af Ejendommen — under almindelige Forhold falder jo